

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 11

NOVEMBER 2018

**DRAMATIESE KUNSTE
NASIENRIGLYN**

PUNTE: 150

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 39 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Kandidate moet verwys na Dramatiese Kunste teorie en dit kontekstualiseer binne die raamwerk van die toneelteks wat hulle bestudeer is. Vol punte kan nie toegeken word tensy die kandidaat kennis van die teorieë van die vak demonstreer nie. Die antwoord moet dissipline-spesifiek wees. Gebruik die 'Wat', 'Hoekom' en 'Hoe' met spesifieke verwysings uit die teks.
2. Die voorgestelde antwoorde is dikwels bo die vermoëns van die kandidate op graad-11 vlak en moet derhalwe as 'n leerhulpbronne vir die nasiener beskou word.

AFDELING A: TEATER VAN REALISME**VRAAG 1: TEATER VAN REALISME**

Onderwerp	10.8: Teksontleiding 11.1: Realisme en Stanislavski 11.2: Toneeltekste Teater van Realisme					
Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Analise, evaluer, skep					
Opdragswoord	Bespreek, evalueer, skep					
Verduideliking van die opdragswoord	Om vas te stel, te beoordeel, die belangrikheid te oorweeg, te evalueer, funksiebepaling, die waarde van iets te skat met versigtige oorweging en studie ten einde te verstaan, interpreteer of te lei.					
Kompleksiteit van die denkproses	Metakognitief					
Vlak van kompleksiteit/ Probleemoplossing	Baie moeilik					
Rubriektype	Uitgebreide saamgestelde reaksie					
Gewig van punte-toekenning	Laag	9	Middel	12	Hoog	9

Kwaliteitsvlak	Punte-toekenning	Kwaliteit van bewys
High End	Puntetelling	Die reaksie dui op die toepassing van 'n redelike strategie wat lei tot die korrekte oplossing in die konteks van die probleem. Die prosedurele voorstellings is korrek. Die verduideliking en/of regverdiging is logies gevestig, duidelik uiteengesit, ten volle ontwikkel, ondersteun die oplossing, en bevat geen beduidende konsepsiefoute nie. Die reaksie demonstreer 'n volledige begrip en ontleding van die probleem.
	24–30	
Gemiddeld en bo-gemiddeld	Puntetelling	Die reaksie dui op die toepassing van 'n redelike strategie wat kan lei, of nie kan lei, na 'n korrekte oplossing nie. Die gebruik van inhoud/vaardigheid is essensieel korrek. Die verduideliking en/of regverdiging is in die algemeen goed ontwikkel, haalbaar, en ondersteun die oplossing. Die reaksie demonstreer 'n duidelike begrip en ontleding van die probleem.
	15–23	
Bereik	Puntetelling	Die reaksie dui op 'n onvolledige toepassing van 'n redelike strategie wat kan lei, of nie kan lei, tot 'n pas-vir-die-doel oplossing nie. Die gebruik van inhoud/vaardigheid is fundamenteel korrek. Die verduideliking en/of regverdiging ondersteun die oplossing en is haalbaar al is dit miskien nie ten volle ontwikkel of volledig nie. Die reaksie demonstreer 'n konseptuele begrip en ontleding van die probleem.
	11–14	
Swak	Puntetelling	Die reaksie dui op effense of geen toepassing van 'n redelike strategie nie. Dit kan of dit kan nie die regte antwoord bevat nie. Die gebruik van inhoud/vaardigheid is onvolledig of afwesig. Die verduideliking en/of regverdiging kan onvolledig of afwesig wees. Die reaksie demonstreer 'n minimale begrip en ontleding van die probleem.
	1–10	
Nie bereik nie	Puntetelling	Die reaksie is heeltemaal verkeerd of irrelevant. Daar kan geen reaksie wees nie of die reaksie kan lees, 'Ek weet nie'
	0	

Die volgende inhoudsaanduiers kan as gids gebruik word:

Die kandidaat moet:

- Hierdie vraag as 'n opstel beantwoord
- Die toneelteks wat hy/sy bestudeer het gebruik as 'n voorbeeld
- Verwys in hul reaksie na Teater van Realisme
- Verwys na die bron in hul reaksie
- Demonstreer dat die vraag en bron ontleed is, verstaan is en dit in hul opstel integreer

NASIENERS LET WEL:

- Kandidate moet demonstreer dat die bogenoemde verstaan, krities ontleed en toegepas is in die opstel
- Gememoriseerde kennis moet gekontekstualiseer word in 'n oorspronklike argument wat feitelike, kontekstuele, prosedurele en meta-kognitiewe denke openbaar
- Gebruik die rubriek op die volgende bladsy om te help met die assessering van die opstelle

KATEGORIE	PUNTE	BESKRYWER
Uitstaande Metakognitiewe Kennis Skeppend	27–30 90–100 A+	<ul style="list-style-type: none"> Denkproses: Verwerk feitelike, konseptuele, prosen en metakognitiewe kennis in die vraag. Haal aan op 'n uiteenlopende, interpretatiewe, kreatiewe en oorspronklike wyses. Evalueer voorbeelde in die toneeltekste, die teaterperiode en ander bronne binne 'n uitgebreide reeks van teatrale, praktiese en estetiese inhoud met insig uitgekies. Ontwerp en skep 'n argument op 'n unieke en nuwe patroon wat dui op 'n reaksie van kreatiewe, kritiese en analitiese denke. Kognitiewe vlak: demonstreer die vaardigheid om te kan skep, herorganiseer, sintetiseer, ontdek, hernu, verander, uitbrei en te verbeter.
Baie goed Metakognitiewe Kennis Evalueer	24–26 80–89 A	<ul style="list-style-type: none"> Denkproses: Assesseer feitelike, konseptuele, prosen en metakognitiewe kennis in die vraag, bron en inhoud en integreer die vereistes van die vraag. Haal aan op uiteenlopende, interpretatiewe, kreatiewe en interessante wyses. Assesseer voorbeelde in die toneeltekste, die teaterperiode en ander bronne binne 'n beduidende reeks van gepaste gekose teatrale, praktiese en estetiese inhoud. Stel 'n argument saam op 'n interessante patroon wat dui op 'n reaksie van kritiese en analitiese denke. Kognitiewe vlak: demonstreer die vaardigheid om te kan oordeel, kritiseer, aanbeveel, rapporteer, evalueer, voorspel, uitdink, en voor te stel.
Goed Prosedurale Kennis Analiseer	21–23 70–79 B	<ul style="list-style-type: none"> Denkproses: Analiseer, sien en verken feitelike, konseptuele en prosedurale kennis in die vraag, bron en inhoud en integreer die vereistes van die vraag. Analiseer/dissekteer voorbeelde in die toneelstuk, die teaterperiode en ander addisionele bronne binne 'n breë reeks van gepaste gekose teoretiese, praktiese en estetiese inhoud. Stel 'n argument saam wat dui op kritiese en analitiese denke. Kognitiewe vlak: Demonstreer die vermoë om te kan analiseer, suggereer, konsepte te dekonstrueer, onderling te verbind, toeskryf en ontdek.
Substantief Prosedurale Kennis Analiseer	18–20 60–69 C	<ul style="list-style-type: none"> Denkproses: Analiseer, en herken feitelike, konseptuele en prosedurale kennis in die vraag, bron en inhoud en integreer die vereistes van die vraag. Haal aan deur te onderskei en te interpreteer Integreer voorbeelde uit die toneelstuk tekste, die teaterperiode en ander addisionele bronne binne 'n breë reeks van gepaste gekose teoretiese, praktiese en estetiese inhoud. Stel 'n argument wat dui op analitiese denke. Kognitiewe vlak: demonstreer die vermoë om te kan interpreteer, onderling te verbind, as voorbeeld te hou, klassifiseer, opsom, vergelyk en te kan verduidelik.

Voldoende Konseptuele kennis Verstaan	15–17 50–59 D	<ul style="list-style-type: none"> Denkproses: Verduidelik, interpreteer en herfraiseer feitelike kennis in die vraag en bron en integreer die vereistes van die vraag. Haal onderskeidend aan. Interpreteer voorbeelde uit die toneeltekst, die teaterperiode en ander addisionele bronne binne 'n algemene reeks van voorspelbare teoretiese, praktiese en estetiese inhoud. Stel 'n argument wat dui op analitiese denke. Kognitiewe vlak: demonstreer die vermoë om te kan interpreteer, af te lei, as voorbeeld te hou, opsom, vergelyk en te kan verduidelik
Matig Konseptuele kennis Onthou	12–14 40–49 E	<ul style="list-style-type: none"> Denkproses: Verduidelik en interpreteer feitelike en konseptuele kennis in die vraag, bron en inhoud en integreer die vereistes van die vraag en haal onderskeidend aan. Verduidelik voorbeelde uit die toneeltekst, die teaterperiode en ander addisionele bronne binne 'n nou reeks van teoretiese, praktiese en estetiese inhoud. Skryf 'n verduideliking binne 'n reeks van voorspelbare/algemene denkprosesse. Demonstreer die vermoë om te kan interpreteer, af te lei, as voorbeeld te hou, klassifiseer, opsom, vergelyk en te kan verduidelik.
Elementêr Feitelike kennis Onthou	10–11 30–39 F	<ul style="list-style-type: none"> Denkproses: Verduidelik en pas onlogiese en onrelevante kennis uit die geheue en integreer die vereistes van die vraag. Haal aan op ongekompliseerde/logiese en fundamentele manier Selekteer voorbeelde uit die toneeltekst, die teaterperiode en ander addisionele bronne binne 'n nou reeks van teoretiese, praktiese en estetiese inhoud. Skryf 'n verduideliking binne 'n reeks van voorspelbare denkprosesse. Demonstreer 'n elementêre vermoë om probleemoplossing toe te pas te identifiseer, te lys, identifiseer en definieer
Nie behaal nie Feitelike kennis Onthou	1–10 20–29 G	<ul style="list-style-type: none"> Denkproses: Verduidelik en pas onlogiese en onrelevante kennis. Demonstreer 'n beperkte en basiese vermoë om die vereistes van die vraag te vervul. Selekteer voorbeelde uit die toneeltekst, die teaterperiode en ander bronne. Skryf 'n verduideliking binne 'n basiese reeks van denkprosesse buite die konteks. Demonstreer 'n beperkte vermoë om te identifiseer, te lys, te identifiseer, definieer, interpreteer en te onderskei.
Nie behaal nie Feitelike Kennis Onthou	0 H	<ul style="list-style-type: none"> Demonstreer geen begrip van die vraag of bron, kan nie 'n opstel skryf nie, gee geen voorbeelde van die teks of die teaterperiode nie. OF Gee 'n paar feite wat nie betrekking op die vraag het nie OF Onvermoë om te identifiseer, te lys, te identifiseer, definieer OF Gee slegs gememoriseerde informasie wat nie die vraag antwoord nie.

Kandidate moet die toneeltekste wat hulle by hul skool bestudeer het as verwysing gebruik in gevalle waar konvensies/gebruik en voorbeelde nodig is.

Die volgende is aantekeninge verwant aan Teater van Realisme, die basiese kennis waarna die kandidaat ten minste moet verwys in reaksie tot die vraag.

Realisme in die tweede helfde van die 19de eeu het begin as 'n eksperiment om teater meer van toepassing te maak vir die samelewing. Die hoofstroomteater van die tydperk was steeds aan melodrama, skouspel, opvoerings, komiese, operas en vaudevilles gebonde.

Politieke gebeure het tot nuwe denkwyses begin lei. Rewolusies in Europa het gewys dat daar 'n hunkering was na politiese, sosiale en ekonomiese hervorming. Tegnologiese vooruitgang is ook aangemoedig deur handel en industrie, wat gelei het na 'n groter geloof dat wetenskap menslike probleme kon oplos. Daar was 'n onomwonde verwerping van Romantiese idealisme, en pragmatisme het geheers. Die man-in-die-straat het voorgekom asof hy/sy gereken wil wees en mense het hulself deur hul aksies laat geld.

Drie hoofontwikkelings het help lei na die opkoms van Realisme:

- August Comte ontwikkel 'n teorie wat bekend geword het as Positivisme. Onder sy idees was 'n aanmoediging vir die verstaan van die oorsaak-en-gevolg-effek van die natuur deur waarneming. Sy filosofie het die geloof dat slegs wetenskap van ware nut vir die samelewing kan wees, voorgestaan en dat enige iets buite die mens se ervaring nie ter sake is nie.
- Charles Darwin publiseer *The Origin of Species*, wat suggereer dat lewe geleidelik uit dieselfde afkoms ontwikkel het en dat die lewe die oorlewing van die sterkste bevoordeel. Die implikasies was drievoudig. Hy het geglo dat mense beheer word deur oorerwing en omgewing, ons gedrag is buite ons beheer, en die mensdom is slegs nog 'n natuurlike voorwerp eerder as beter as alles anders.
- Nietzsche het geglo dat mense kontak met God verloor het, en het begin om weg van tradisionele godsdienstige gelowe te beweeg. Hy het aangevoer dat 'God is dood' as reaksie op mense se veranderde verhouding met God. Hiermee het hy bedoel dat mense God nie meer sien as 'n sentrale, persoonlike bron van krag nie.

Hierdie drie aangevoerde idees het gehelp om deure oop te maak vir 'n tipe teater wat anders as enige vorige tipes sou wees. Aangevuur deur Stanislavski se metode van realisme in toneelspel teen die draai van die 20ste eeu, het Amerika hul eie weergawe van hierdie teaterstyl (Amerikaanse Realisme) en toneelspel (Metodespel/Method acting) aangegryp in die 1930's, 40's en 50's (The Group Theatre, The Actor's Studio) aangeneem.

BEGIN VAN DIE BEWEGING:

Die opkoms van Realisme was deels as 'n reaksie op hierdie nuwe sosiale / artistieke omstandighede. Die 'beweging' het in Frankryk begin en teen 1860 was daar 'n paar algemene aanvaardings:

- Waarheid lê in materiële dinge wat ons met al vyf sinne waarneem; waarheid word deur wetenskap bewys
- Die wetenskaplike metode – waarneming – sou alles oplos
- Menslike probleme was die belangrikste tuis van wetenskap
- Kuns – uit die oogpunt van realisme – het ten doel om die mensdom te verbeter
- Drama sou dus die direkte waarneming van menslike gedrag insluit; juis daarom was daar 'n beweging na die gebruik van kontemporêre plasings en tydperke, en dit moes handel oor alledaagse lewe en probleme as onderwerpe
- Soos reeds genoem het realisme eers verskyn in die verhoogplasing en kostumering. Drie-dimensionele details is teen 1800 bygesit. Teen 1850 het teaterproduksies histories korrekte plasings, kostuums en details gebruik, deels as 'n gevolg van romantiese ideale. Maar dit was moeilik om realisme algemeen aanvaar te kry
- Die toneelstukke het die struktuur van 'n 'well-made-play' (*goedgemaakte toneelstuk*) gevolg

TEMAS EN KONVENSIES/GEBRUIKE

- Karakters is geloofwaardige, alledaagse tipes
- Kostuums is outentiek en reflekteer die karakters se status
- Verhoogplasings/-stelle en rekwisiete is dikwels binneshuis en geloofwaardig
- Die boksstel ('box set') word normaalweg gebruik vir realistiese dramas op die verhoog, bestaande uit drie mure en 'n deursigte 'vierde muur' waardeur die gehoor kyk.
- Die plasings van realistiese toneelstukke is dikwels saai (opsetlik gewoon), dialoog is nie verhef vir effek nie, maar is alledaagse gesprekstal. (omgangstaal/vernacular)
- Die drama is tipies sielkundig aangedrewe, waar die intrige van minder belang is en die primêre fokus word geplaas op die innerlike lewe van die karakters, hul motiewe, die reaksies van ander ens.
- Realisme se toneelstukke sien dikwels die protagonis (hoofkarakter) wat teen een of ander onregverdigheid opstaan en homself laat geld.
- Realistiese dramas het vining gewild geword want die gewone mens in die gehoor kon identifiseer met die situasies en karakters op die verhoog.
- Die Noorweegse dramaturg Hendrik Ibsen (*A Doll's House*, *Hedda Gabler*) word gesien as die vader van moderne realisme in die teater
- Karakters in realistiese toneelstukke is dikwels middelklas.
- In 'n sekere sin is realistiese toneelspel meer gekunsteld as naturalistiese toneelspel beide tydens repetisie en tydens optrede.

DIE 'WELL-MADE-PLAY' (GOED-GESTRUKTUREERDE-TONEELSTUK)

Die tegniese formule van die goedgestruktureerde toneelstuk, ontwikkel deur die Franse dramaturg Eugene Scribe, het komplekse en hoogs gekunstelde intrige, opbou van spanning, 'n klimaks-toneel waarin al die probleme opgelos word, en 'n gelukkige einde vereis.

- Die intrige/handeling was gebaseer op geheime wat bekend was aan die gehoor maar weggesteek is van sekere karakters. Die bekendmaking van hierdie geheime is in 'n klimaks-toneel gedoen waar die karakter wat ander bedrieg het, ontmasker word.
- Daar is 'n patroon van toenemende intense aksie en spanning wat voorberei word deur die eksposisie en aangehelp word deur skielike en slinkse op- en aflope op die verhoog, briewe, en ander planne.
- Daar is 'n reeks oorwinnings en neerlae in die held se noodlot wat die gevolg is van sy konflik met die antagonis.
- Die sentrale misverstand is vanselfsprekend vir die gehoor maar word van die karakter weerhou.
- 'n Ommekeringstoneel (verplichtend) wys die laagste en hoogste punt in die held se avonture, en is die resultaat van die opbouende ontbloting van geheime.
- Die toneelstuk volg 'n sterk logika van oorsaak en gevolg.
- Die intrige (plot) beskryf gewoonlik die uiteinde van 'n lang verhaal, waarvan meeste al gebeur het voor die begin van die toneelstuk. Hierdie laat intreepunt vereis dat die gehoor ingelig moet word oor die voorafgaande materiaal in die eksposisie in die vorm van dialoog of monoloog. *Scribe* het dikwels monoloë of ter syde dialoë gebruik.
- Die intrige of plot, of deel daarvan, word dikwels gekompliseer met 'n misverstand, 'n quid pro quo, waar 'n woord of situasie op teenstellende wyse verstaan word deur twee of meer karakters.
- Die denouement--letterlik, die ontknoping--(die resoluëie of afloop) is logies en gevolglik, duidelik. Dit is nie veronderstel om enige oorblywende sake of onopgeloste vrae aan die gehoor oor te laat nie.
- Die patroon van die toneelstuk as geheel word elke keer weerspieël op kleiner skaal in elke bedryf. Dit is eintlik die beginsel waarvolgens elke kleiner klimaks en toneel gebou word.

TEMATIESE EIENSKAPPE VAN DIE 'WELL-MADE-PLAY'

- Die 'well-made-play' (goedgestruktureerde toneelstuk) is altyd aktueel of blyk te wees.
- Die 'well-made-play' vermy nougesette metafisiese temas en enige suggestie van radikale, in teenstelling met slegs toevallige, boosheid in die samelewing. ('n skurk mag egter radikaal en onveranderd boos wees) Die rede vir hierdie weglatings is voor die hand liggend: metafisika (in die vakgebied van epistemologie) en boosheid (in die vakgebied van sosiale moraliteit) is ondenkbaar, ten minste tydens die twee ure van die verloop van die toneelstuk. Nie een van die twee kan afgebreek word tot logika nie, en indien hulle ondersoek word, lei dit na fundamentele vrae oor die aard van realiteit. Sulke idees sou natuurlik chaos veroorsaak met die struktuur van die 'well-made-play' Dus, ten minste wat inhoud aanbetref, is die 'well made play' anti-romanties.

- Vermyding van die metafisiese en radikale sosiale boosheid beteken nie dat die 'well-made-play' godsdiens of konvensionele moraliteit moet ignoreer nie – eerder die teenoorgestelde. So lank as die godsdienstige of morele opinies en sentimente opper nie fundamentele vrae oor die gegewe orde van dinge opper nie, hulle kan effektief gebruik word (of dit nou opreg gedoen word of nie is nie ter sake nie) om glans oor die situasie te plaas en dit 'n skyneffek van diepte te verleen. Die toneelstukke self moet 'n katologus van middelklaswaardes wees wat om die familie sentreer.
- Die 'well-made-play' sluit amper altyd 'n probleem tussen die manlike en vroulike geslagte in. Die rede is duidelik. In die 19e eeu, het dit gewoonlik beteken dat daar een of ander kwessie van sosiale of klas onversoenbaarheid tussen getroude of verloofde persone, geld, verskillende morele standaarde, die teenwoordigheid van 'n 'derde wiel', of 'n 'gevalle vrou' ens. In meer onlangse tye het hierdie temas 'n freudiaanse kleur gekry. Dit is natuurlik vanselfsprekend dat die probleem van misverstande tussen die manlike en vroulike geslag 'n logiese oplossing sal moet kry.

Die bogaande notas is bedoel om ondersteuning aan te bied in die lig van hulpbronontwikkeling vir klaskamersituasies. Daar sal feite uitgehaal word uit die notas hierbo en toegepas word op die vraag. Nasieners moet die kandidate se antwoorde assesser en dit moet verwys na die toneeltekste wat die kandidate bestudeer het onder Teater van Realisme in die spesifieke skool.

Gebruik die rubriek om te help om die kandidaat se antwoord te assesser.

(30)

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B: SUID-AFRIKAANSE TEATER**VRAAG 2: SUID-AFRIKAANSE TEATER**

2.1	Onderwerp	11.4: SA Teater 11.5: SA Teater toneeltekst					
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Memoriserings					
	Opdragwoord	Noem					
	Verduideliking van die opdragwoord	Spesifiseer tyd of plek as iets wat verlang word, voorgestel word of besluit is. Om te identifiseer, spesifiseer, of by name te noem.					
	Kompleksiteit van die denkproses	Feitelik					
	Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Maklik					
	Rubriektype	Kortlikse saamgestelde reaksie					
	Gewig van punte-toekenning	Laag	0	Middel	1	Hoog	2

Gee EEN punt vir die naam van die dramaturg en EEN punt vir die titel van die toneelstuk.

(2)

2.2	Onderwerp	11.4: SA Teater 11.5: SA Teater toneeltekst					
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Onthou					
	Opdragwoord	Identifiseer, noem					
	Verduideliking van die opdragwoord	Sien 'n probleem, behoefte, feit, ens. En om te wys wat dit is en dat dit bestaan. Om te bewys wie of wat iemand of iets is.					
	Kompleksiteit van die denkproses	Feitelik					
	Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Maklik					
	Rubriektype	Kortlikse saamgestelde reaksie					
	Gewig van punte-toekenning	Laag	1	Middel	2–3	Hoog	4

Die reaksie op hierdie vraag sal gebaseer wees op klaswerk en die styl van die toneeltekst self. Nasieners moet kandidate se kennis in ag neem van die verskillende implikasies van spasie en hoe dit die optrede beïnvloed. Kandidate moet duidelik die teaterspasie beskryf en duidelike verwysings uit die bestudeerde teks gebruik om hul keuse te ondersteun.

Gee TWEE punte indien kandidaat die uitleg van die gekose spasie verstaan, en TWEE punte vir 'n volle begrip van die teks en of dit gepas is, met redes, om in die spasie opgevoer te kan word.

(4)

2.3	Onderwerp	11.4: SA-teater 11.5: SA-teater toneeltekst					
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Skeppend					
	Opdragwoord	Skep					
	Verduideliking van die opdragwoord	Ontwikkel uit jou eie denke of verbeelding, as 'n kunswerk, 'n uitvinding, of 'n nuutskepping. Veroorsaak om te bestaan.					
	Kompleksiteit van die denkproses	Metakognitief					
	Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Moeilik					
	Rubriektype	Kortlikse gestruktureerde reaksie					
	Gewig van punte-toekenning	Laag	1–2	Middel	3–4	Hoog	5–6

Kandidaat moet die gekose toneel duidelik beskryf en kennis van die vloerplan/stelontwerp demonstreer.

(6)

2.4 2.4.1

Onderwerp	11.4: SA-teater 11.5: SA-teater toneeltekst					
Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Memoriserings					
Opdragwoord	Identifiseer, noem op					
Verduideliking van die opdragwoord	Herken 'n probleem, behoefte, feit ens. Wys wat dit is en dat dit bestaan. Om te bewys wie of wat iemand of iets is.					
Kompleksiteit van die denkproses	Feitelik					
Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Maklik					
Rubriektype	Kortliks gestruktureerde reaksie					
Gewig van punte-toekenning	Laag	1–2	Middel	3–4	Hoog	5–6

Die volgende is die doelwitte van Protesteater soos bespreek in die CAPS-uitgawe van die graad 11 teksboek.

- Bevorder bewustheid
- Ontbloot onreg
- Stel voor hoe om die bestaande situasie te verander.

Ken TWEE punte toe per doelwit bespreek.

(6)

2.4.2

Onderwerp	11.4: SA-Teater 11.5: SA-teater toneeltekst					
Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Verstaan/begrip					
Opdragwoord	Motiveer					
Verduideliking van die opdragwoord	Gee 'n rede, verskaf feite en argumente ten einde die aksie te ondersteun, stel iets voor.					
Kompleksiteit van die denkproses	Konseptueel					
Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Middelmatig					
Rubriektype	Kortliks gespesifiseerde reaksie					
Gewig van punte-toekenning	Laag	0	Middel	1–2	Hoog	3

Kandidate se eie reaksie, alhoewel, die bepunting moet gelei word deur redelike kennis van Protesteater tegnieke en gebruike (konvensies).

(3)

2.5.1

Onderwerp	11.4: SA-teater 11.5: SA-teater toneeltekst					
Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Memoriserings					
Opdragwoord	Identifiseer, noem op					
Verduideliking van die opdragwoord	Herken 'n probleem, behoefte, feit ens. En wys dat wat iets is en dat dit bestaan. Om te bewys wie of wat iemand of iets is.					
Kompleksiteit van die denkproses	Feitelik					
Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Maklik					
Rubriektype	Kortliks gestruktureerde reaksie					
Gewig van punte-toekenning	Laag	1	Middel	2–3	Hoog	4–5

Die volgende is die doelwitte van Gemeenskapsteater soos bespreek in die CAPS-uitgawe van die graad 11 handboek.

- Om die gemeenskap (of die wêreld buite die gemeenskap) in te lig oor kwessies wat die gemeenskap raak, byvoorbeeld, Gemeenskapsteater kan gebruik word om bewustheid oor HIV/Vigs te skep, of om mense te leer stem.
- Om 'n manier van gesamentlike probleemoplossing en konflikthantering te verskaf.
- As 'n manier van inkomstegenerering, werkskepping en/of betekenisvolle ontspanningstyd-aktiwiteite vir beide die akteurs en die gehoor.
- Om die gemeenskap te bemagtig, gevoelig te maak en bewustheid te kweek.
- Om gemeenskapseenheid en gees te skep.
- Om vaardigheids gebaseerde opleiding in teater- en fasiliterings-vaardighede te gee.

Gee EEN punt vir elke doelwit wat verduidelik is.

(5)

2.5.2

Onderwerp	11.4: SA-teater 11.5: SA-teater toneeltekst					
Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Skep					
Opdragswoord	Skep					
Verduideliking van die opdragswoord	Ontwikkel uit jou eie denke of verbeelding, as 'n kunswerk, 'n uitvinding of nuutskepping. Om iets voort te bring.					
Kompleksiteit van die denkproses	Metakognitief					
Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Moeilik					
Rubriek tipe	Uitgebreide gekonstrueerde reaksie					
Gewig van punte-toekenning	Laag	1–3	Middel	4–6	Hoog	7–8

Kandidate se eie reaksie. Alhoewel, bepunting moet gelei word deur kennis van die intrige/plot, die belangrikheid van bewustheid van die gehoor, en die vaardigheid om tonele temas te kan ontwikkel. Gebruik die onderstaande rubriek om die kandidate se antwoorde te assesser:

BYLAAG C.

(8)

2.6

Onderwerp	11.4: SA-teater 11.5: SA-teater toneeltekst					
Kognitiewe vlak – moeilikheidsgraad	Onthou					
Opdragswoord	Identifiseer, noem op					
Verduideliking van die opdragswoord	Herken 'n probleem, behoefte, feit ens. En wys wat iets is en dat dit bestaan. Om te bewys wie of wat iemand of iets is.					
Kompleksiteit van die denkproses	Feitelik					
Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Maklik					
Rubriek tipe	Kortliks gestruktureerde reaksie					
Gewig van punte-toekenning	Laag	1–2	Middel	3–4	Hoog	5–6

Kandidaat bespreek die vaardighede wat 'n akteur nodig het om suksesvol deel te neem aan 'n Suid Afrikaanse toneelstuk.

Gee EEN punt vir die beskrywing per akteur en TWEE punte vir goedbespreekte vaardighede en tegnieke.

(3 x 2)

(6)

[40]

AFDELING C: GESTILEERDE TEATER

VRAAG 3: KONTEMPORÊRE TRANS-AFRIKA TEATER

3.1	Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneelteks, gestilleerde teater					
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Onthou					
	Opdragswoord	Noem op					
	Verduideliking van die opdragswoord	Spesifiseer tyd en plek as iets wat nodig is, voorgestel is of besluit is op. Om te identifiseer, spesifiseer of by name te noem.					
	Kompleksiteit van die denkproses	Feitelik					
	Vlak van kompleksiteit/ probleemoplossing	Maklik					
	Rubriek tipe	Kort gekonstruktoreerde antwoord					
	Gewig van punte-toekenning	Laag	0	Middel	1	Hoog	2

Arena-verhoog (Teater-in-die-rondte) (Theatre-in-the-round)

(2)

3.2	Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneelteks, gestilleerde teater					
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Skep					
	Opdragswoord	Skep					
	Verduideliking van die opdragswoord	Ontwikkel uit jou eie denke of verbeelding, as 'n kunswerk, 'n uitvinding of nuutskepping. Veroorsaak om iets te laat bestaan.					
	Kompleksiteit van die denkproses	Metakognitief					
	Vlak van kompleksiteit/ probleemoplossing	Moeilik					
	Rubriek tipe	Kortliks gekonstruktoreerde antwoord					
	Gewig van punte-toekenning	Laag	1–2	Middel	3–4	Hoog	5–6

Kandidate moet 'n tekening skets van 'n 'theatre-in-the-round' (arena-verhoog)

Ken VIER punte toe vir die tekening of beskrywing en TWEE punte vir die korrekte gebruik van terme en/of byskrifte.

(6)

3.3	Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneelteks, gestilleerde teater					
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Verstaan/begrip					
	Opdragswoord	Beskryf					
	Verduideliking van die opdragswoord	Om te weer te gee, te vertel, te beskryf, uit te druk met gedetailleerde weergawe van iets					
	Kompleksiteit van die denkproses	Konseptueel					
	Vlak van kompleksiteit/ probleemoplossing	Middelmatig tot moeilik					
	Rubriek tipe	Uitgebreide gekonstruktoreerde reaksie					
	Gewig van punte-toekenning	Laag	1–3	Middel	4–7	Hoog	8–10

Die volgende is die eienskappe van Afrika-teater soos in die CAPS-uitgawe van die graad 11 teksboek bespreek word.

- Dit is 'n ritueel en simboliese optreevorm.
- Dit is deelnemend en in die openbaar as optrede
- Dit het 'n musikale basis
- Daar is 'n sterk tradisie van mondelingse storievertelling.
- Die dansvorme is kenmerkend, nie net in hul fisiese eienskappe nie, maar die funksie binne die optrede as geheel

Gee TWEE punte per eienskap wat beskryf is: **BYLAAG B.**

(10)

Gebruik die volgende rubriek om die candidate se antwoorde te assesser,

3.4	Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekse, gestilleerde teater					
	Kognitiewe vlak – moeilikheidsgraad	Ontleed					
	Opdragwoord	Evalueer					
	Verduideliking van die opdragwoord	Te besluit, beoordeel, die belangrikheid, waarde, doel, kondisie van iets te ondersoek deur versigtige beoordeling en bestudering van begrip, interpretasie en leiding.					
	Kompleksiteit van die denkproses	Metakognitief					
	Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Moeilik					
	Rubriektype	Kortliks gekonstrueerde reaksie					
	Gewig van punte-toekenning	Laag	1–2	Middel	3–4	Hoog	5–6

Meeste van Afrika se inheemse drama het ontwikkel uit 'n mondelingse tradisie lank voor vele Afrika-gemeenskappe 'n geskrewe alfabet ontwikkel het. Dus is daar min Afrika dramas wat in geskrewe vorm behoue is en is eerder deur geslagte heen mondelings oorgedra. Dit was dikwels die verantwoordelikheid van aangewese individue (griots), of groepe. Hierdie individue was die bewaarders van hul gemeenskappe se geskiedenis en die letterkundige gebruike betrokke by mondelingse opvoerings is hoogs gesofistikeerd.

Ken punte holisties toe en oorweeg die bogenoemde as 'n riglyn. Candidate moet hul kennis van die tradisie van mondelingse storievertelling in Afrika-teater demonstreer, en moet dit kan toepas op die toneeltekse wat hul bestudeer het.

(6)

3.5	Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekse, gestilleerde teater					
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Stel voor					
	Opdragwoord	Verduidelik, beskryf					
	Verduideliking van die opdragwoord	Maak iets duidelik, maklik verstaanbaar deur meer in detail te beskryf of meer feite en informasie te ontbloot. Gee 'n rede om 'n aksie of gebeurtenis te regverdig of te verskoon. Om weer te gee, te vertel, te beskryf, 'n gedetailleerde weergawe te gee van iets					
	Kompleksiteit van die denkproses	Konseptueel					
	Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Middelmatig					
	Rubriektype	Kortliks gekonstrueerde reaksie					
	Gewig van punte-toekenning	Laag	1–2	Middel	3–4	Hoog	5–6

Die volgende is DRIE tipes klasse/kategorieë van die Engungun:

- Alabala
- Onidan
- Idan

Gee VIER punte vir die tekening of beskrywing en TWEE punte vir die karakterklas/karakterkategorie.

(6)

3.6	Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekste, gestilleerde teater					
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Verstaan/begrip					
	Opdragwoord	Motiveer					
	Verduideliking van die opdragwoord	Gee 'n rede, verskaf feite en argumente ter ondersteuning van 'n aksie, 'n stelling.					
	Kompleksiteit van die denkproses	Konseptueel					
	Vlak van kompleksiteit/ probleemoplossing	Middelmatig					
	Rubriektype	Kortliks gespesifiseerde reaksie					
	Gewig van punte-toekenning	Laag	0	Middel	1–2	Hoog	3

Kandidate moet hul vaardigheid om die toepaslikheid van hul ontwerp in VRAAG 3.5.1 te kan motiveer demonstreer deur die karakterkategorie/-klas se beskrywing te gebruik.

- Alabala – hierdie akteur, die 'een wat die drom speel' het 'n getekstuurde, patroon-gevulde kostuum wat hy manipuleer terwyl hy dans sodat dit swel, wegkrimp en voortdurend van vorm verander. Hierdie voortdurende vibrerende beweging hipnotiseer die gehoor en dra by tot die gevoel dat die danser van die 'ander kant' af kom – 'n 'wese uit die onbekende'
- Onidan – Die 'eienaar van die wonderwerke' is 'n poetsbakker masker, (trickster mask) meer uitdrukkingsvol en uitspattig as die alabala, met ryk fluwele en wit uitgevoer aan die onderkant. Onidan voer ongelooflike toorkunsies uit – verander dramaties deur die boonste kleed onderstebo te draai om te toor.
- Idan – naturalistiese en satire-maskers: hierdie maskers is meer naturalisties, om sketse uit die menslike wêreld op te voer. Menslike karikatuur maskers is satiries, bespot sekere elemente uit die Yoruba-samelewing. Hulle is doelbewus lelik ten einde die sosiale kommentaar baie duidelik te maak. Die prostituut het groot tande wat die andersins perfek gevormde gesig skend. Dan is daar Palmwine Dronkaard en die Dahomean karakter – 'n ou vyand van Yoruba – 'n aaklige kryger met blou swere.

(3)

3.7	Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekste, gestilleerde teater					
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Evalueer					
	Opdragwoord	Evalueer					
	Verduideliking van die opdragwoord	Te besluit, beoordeel, die belangrikheid, waarde, doel, kondisie van iets te ondersoek deur versigtige beoordeling en bestudering van begrip, interpretasie en leiding.					
	Kompleksiteit van die denkproses	Metakognitief					
	Vlak van kompleksiteit/ probleemoplossing	Baie moeilik					
	Rubriektype	Kortliks gespesifiseerde reaksie					
	Gewig van punte-toekenning	Laag	0	Middel	1	Hoog	2

Gee TWEE punte vir 'n goed gemotiveerde antwoord.

(2)

3.8	Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekst, gestilleerde teater					
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Ontleed					
	Opdragswoord	Bespreek					
	Verduideliking van die opdragswoord	Skryf oor die onderwerp in detail, hou verskillende kwessies of idees of opinies daarvoor in gedagte.					
	Kompleksiteit van die denkproses	Proseduraal					
	Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Moeilik					
	Rubriektype	Kortliks gekonstrueerde reaksie					
	Gewig van punte-toekenning	Laag	1	Middel	2–3	Hoog	4–5

Die volgende is holistiese ritualistiese elemente wat in drama aangetref word:

Gee EEN punt per element genoem en effektief bespreek is in verband met die Trans-Afrika (Pan-Afrika) teks wat bestudeer is.

(5)
[40]

OF

VRAAG 4: ELIZABETHAANSE TEATER

4.1	Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekst, gestilleerde teater					
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Memoriserings					
	Opdragswoord	Noem op					
	Verduideliking van die opdragswoord	Spesifiseer tyd en plek as iets wat begeer is, voorgestel is of besluit is op. Om te identifiseer, spesifiseer of by name te noem.					
	Kompleksiteit van die denkproses	Feitelik					
	Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Maklik					
	Rubriektype	Kort gekonstrueerde antwoord					
	Gewig van punte-toekenning	Laag	0	Middel	1	Hoog	2

Die Globe-teater

(2)

4.2	Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekst, gestilleerde teater					
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Verstaan/begrip					
	Opdragswoord	Motifeer					
	Verduideliking van die opdragswoord	Gee 'n rede, verskaf feite en argumente ter ondersteuning van 'n aksie, 'n stelling.					
	Kompleksiteit van die denkproses	Prosedurele					
	Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Middelmatig					
	Rubriektype	Kortliks gespesifiseerde reaksie					
	Gewig van punte-toekenning	Laag	1–2	Middel	3–4	Hoog	5–6

Die 'King's Men', Shakespeare se toneelgeselskap, het die huur van die Blackfriars-teater in 1608 verkry. Hierdie teater was binne die stad se grense en was 'n volledige binneshuise teater. Dit was anders as die Globe-teater op die volgende maniere:

- Optredes kon dwarsdeur die jaar gehou word
 - Optredes kon in die aand gebeur
 - Die gehoor van omtrent 600, meestal howelinge, kon sit en kyk.
 - Fakkels is gebruik vir beligting
 - Die verhoog was verhewe bo die grond teen omtrent drie of vier voet en aan een kant van die kamer geleë
 - Daar was geen proscenium-boog of voorgordyn nie
- Ken EEN toe punt per verskil verduidelik .

(6)

4.3 4.3.1

Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekst gestilleerde teater					
Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Onthou					
Opdragwoord	Noem op					
Verduideliking van die opdragwoord	Om te identifiseer, spesifiseer of by name te noem.					
Kompleksiteit van die denkproses	Feitelik					
Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Maklik					
Rubriektype	Kortliks gekonstrueerde antwoord					
Gewig van punte-toekenning	Laag	0	Middel	1–2	Hoog	3

Huur 'n teater aan 'n geselskap van spelers in ruil vir helfte van die inkomste. 'Housekeepers' (Huisbestuurders) het geld uitgeleen vir kostuums maar planne uitgedink om dit terug te kry. Spelers is beboet as hulle laat kom, dronk is of die teater verlaat met 'n kostuum aan.

(3)

4.3.2

Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekst gestilleerde teater					
Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Onthou					
Opdragwoord	Noem op					
Verduideliking van die opdragwoord	Om te identifiseer, spesifiseer of by name te noem.					
Kompleksiteit van die denkproses	Feitelik					
Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Maklik					
Rubriektype	Kort gekonstrueerde antwoord					
Gewig van punte-toekenning	Laag	0	Middel	1–2	Hoog	3

Het gekyk na die kostuums – die maatskappy se grootste uitgawe.

4.3.3

Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekst gestilleerde teater					
Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Onthou					
Opdragwoord	Noem op					
Verduideliking van die opdragwoord	Om te identifiseer, spesifiseer of by name te noem.					
Kompleksiteit van die denkproses	Feitelik					
Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Maklik					
Rubriektype	Kort gekonstrueerde antwoord					
Gewig van punte-toekenning	Laag	0	Middel	1–2	Hoog	3

Was verantwoordelik vir die 'boek' of toneeltekst. Die 'bookkeeper' (houer van die boek) het alle inligting in sy kopie gehou insluitend wat die akteurs nodig gehad het, hulle in- en uitgange, asook die rekwisiete en klankeffekte wat nodig was in die toneelstuk. Hy het alles gekoördineer sodat als op 'cue' kon gebeur.

(3)

4.4

Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekst, gestilleerde teater					
Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Toepassing					
Opdragswoord	Stel voor					
Verduideliking van die opdragswoord	Veroorsaak, argumenteer, demonstreer, wys dat iets bestaan of so is. Stel 'n oorweging voor. Noem 'n idee, moontlike plan, of aksie vir ander mense om te oorweeg. Gee 'n idee of gedagte.					
Kompleksiteit van die denkproses	Konseptueel					
Vlak van kompleksiteit/ probleemoplossing	Middelmatig tot moeilik					
Rubriektipe	Uitgebreide gekonstrueerde reaksie					
Gewig van punte-toekenning	Laag	1–3	Middel	4–6	Hoog	7–8

'Humours' (temperamente) het verwys na ligamsvloeistowwe wat as deel van die ligam gesien is. Verskillende mense het verskillende hoeveelhede van hierdie vloeistowwe, waar die grootste hoeveelheid van 'n sekere vloeistof 'n mens se temperament en psigologiese tipe bepaal. Hierdie vloeistowwe, is geglo, word geproduseer deur sekere kosse te eet en 'n oormaat van een 'humour' kan 'n wanbalans in 'n persoon veroorsaak. Shakespeare-dramaturge verwys na die vier 'humours' as bydraende faktore tot gesondheid, karakter en moraliteit. Die vier 'humours' was:

- **Bloed (Blood)** – Hierdie 'humour' word ook na as 'sanguine' verwys. Bloed het veroorsaak dat 'n mens 'sanguine' en dapper is, en het verband gehou met die element van lug. As 'n mens 'n oormaat bloed gehad het is hul beskryf as sosiaal, charismaties, en 'n konstante dagdromer.
- **Geel gal (Yellow bile)** – 'n Vurige, persoonlikheid met 'n kort humeur is veroorsaak deur te veel geel gal, en 'n mens met hierdie persoonlikheid was gesien as 'choleric'. Hierdie 'humour' is in verband gehou met die element van vuur.
- **Swart gal (Black bile) (of melankolie)** – 'n Melankoliese 'humour' was verbind aan die element van grond (earth), en was gesien as die rede vir siekte wat gewig aan die liggaam toegevoeg. Die persoonlikheid was iemand wat swartgallig en depressief is en geneig is om uitgeput te wees as gevolg van te veel swart gal.
- **Flem (Phlegm)** – Die flem 'humour' word geassosieer met koue en nattigheid en is verwant aan die element van water. 'n Flemagtige persoon word as stil, saai, lui en traag beskryf.

Kandidate moet 'n spesifieke karakter identifiseer uit die toneeltekst wat hul bestudeer het en duidelike verwysings na die teks in hul antwoorde gebruik. Gee VIER punte per 'humour' wat geïdentifiseer, verduidelik en gemotiveer is. (8)

4.5

Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekst, gestilleerde teater					
Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Ontleding					
Opdragswoord	Verduidelik					
Verduideliking van die opdragswoord	Maak iets duidelik, maklik om te verstaan deur in meer detail te verduidelik of feite of informasie te verskaf. Gee 'n rede ten einde 'n aksie of gebeurtenis te regverdig of te verskoon.					
Kompleksiteit van die denkproses	Konseptueel					
Vlak van kompleksiteit/ probleemoplossing	Middelmatig					
Rubriek tipe	Kort gekonstruktoreerde reaksie					
Gewig van punte-toekenning	Laag	1	Middel	2-3	Hoog	4-5

Komedies:

- Middeleeuse stories van romanse en romantiese liefde het gelei na die ontwikkeling van die romantiese komedie.
- Hierdie toneelstukke handel oor die komiese moontlikhede van mense wat verlief raak.
- Wys dat foute reggestel kan word (in romantiese en soms alledaagse situasies) en dat harmonie en vrede moontlik is.
- Komedies is soms in drie groepe verdeel.
- 'Gelukkige komedies' ('Happy comedies') wat misverstande, verwarde identiteite (mistaken identities) en romanse insluit.
- 'Probleemstukke' ('Problem plays') wat ernstiger is met 'n kombinasie van realiteit en fantasie.
- Romanse (Romances) wat meer soos feevertale is wat te doen het met die verbroekeling en hereniging van families.

Geskiedenisdramas:

- Dramaturge het gebruik gemaak van antieke geskiedenis as 'n manier om sensuur te ontduik deur politiese stellings te maak.
- Toneelstukke blyk om klassieke geskiedenis te ondersoek terwyl dit eintlik 'n punt bewys oor die samelewing van die tydperk van opvoering.
- Temas van leierskap en mag was algemeen.
- 'n Opvlam in nasionalisme het gemaak dat mense meer wou weet oor hul geskiedenis en dit het die gewildheid van die geskiedenisdrama uitgebrei.
- Elizabethane het geglo dat, net soos die wil van God, die geskiedenis ook identifiseerbare patrone volg.

Tragedies:

- Die middeleeuse konsep van die Wiel van Geluk (Wheel of Fortune) waar 'n sentrale karakter van 'n posisie van goeie geluk verval na 'n posisie van teëspoed.
- Tragiese held is dikwels uit 'n hoër stand/klas
- Die protagonist moet baie krisisse en dilemmas trotseer (dikwels self verantwoordelik daarvoor) en moet gevolglik die teëspoed of gevolge van sy aksies/besluite self hanteer.
- Tragiese held het somtyds 'n inherente swakheid wat tot sy ondergang kan lei (Tragic flaw).

- Verhewe emosies
- Held of heldin trotseer oorweldigende teenstand
- Die oorwinning van die menslike gees
- Het die ondersoek van moraliteit toegelaat, dikwels die botsing tussen goed en boos uitgebeeld.

Gee EEN punt per genre-eienskap bespreek in verband met die bestudeerde teks.

(5)

4.6

Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekste, gestilleerde teater					
Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Toepassing					
Opdragwoord	Stel voor					
Verduideliking van die opdragwoord	Veroorsaak, argumenteer, demonstreer, wys dat iets bestaan of so is. Stel 'n oorweging voor. Noem 'n idee, moontlike plan, of aksie vir ander mense om te oorweeg. Gee 'n idee of gedagte.					
Kompleksiteit van die denkproses	Konseptueel					
Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Middelmatig tot moeilik					
Rubriektype	Uitgebreide gekonstruktoreerde reaksie					
Gewig van punte-toekenning	Laag	1-2	Middel	3-4	Hoog	5-6

Die volgende is vaardighede wat van 'n Elizabethaanse akteur verwag is:

- Akteurs moes opgevoed wees en moes kon lees aangesien hulle woorde van handgeskrewe perkamente moes leer.
- Hulle moes kon sing, 'n instrument bespeel, swaardveg te kan doen, en energieke poësie kon voordra.
- Moes fiks en soepel wees om die vereistes van die werk te kon hanteer.
- Seuns moes die vroulike rolle vertolk aangesien die wet nie vrouens op die verhoog toegelaat het nie.

Gee TWEE punte vir elke vaardigheid bespreek met verwysing na die geselekteerde karakter.

(4)

4.7

Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekste, gestilleerde teater					
Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Skeppend					
Opdragwoord	Skep					
Verduideliking van die opdragwoord	Ontwikkel uit jou eie denke of verbeelding, as 'n kunswerk, 'n uitvinding of nuutskepping. Veroorsaak om iets te laat bestaan.					
Kompleksiteit van die denkproses	Metakognitief					
Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Moeilik					
Rubriektype	Kortliks gekonstruktoreerde antwoord					
Gewig van punte-toekenning	Laag	1	Middel	2-3	Hoog	4

Kandidaat kan die sentrale tema van die toneelstuk wat hul bestudeer het identifiseer, en verduidelik hoe die dialoog die sentrale tema uitbeeld.

Gebruik eie diskresie.

(6)
[40]

OF

VRAAG 5: TEATER VAN DIE VERRE-OOSTE

5.1	Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekst gestilleerde teater					
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Evalueer					
	Opdragwoord	Bespreek					
	Verduideliking van die opdragwoord	Skryf in detail oor die onderwerp, neem in ag verskillende kwessies of idees of opinies wat daarmee verband hou.					
	Kompleksiteit van die denkproses	Prosedurele					
	Vlak van kompleksiteit/ probleemoplossing	Middelmatig					
	Rubriektype	Uitgebreide gekonstrueerde reaksie					
	Gewig van punte-toekenning	Laag	1-5	Middel	6-9	Hoog	10-12

Die volgende is eienskappe van die Japanese Noh verhoog:

- Die verhoog het altyd 'n geboë dak.
- Daar is twee dele van die verhoog; die brug (*hashigakari*) en die hoofspeelarea (*butai*).
- Beide die brug en die hoof speelarea is onderdak.
- Die dak van die hoof speelarea word opgehou deur vier pilare, elkeen met sy eie naam wat met 'n spesifieke karakter geassosieer word.
- Die hoofplatform word in drie gedeeltes, elke deel vir 'n verskillende tipe aksie.
- Die area binne die vier pilare word altyd gebruik vir die hoof handeling.
- Die vloer word uit spesiale hout gemaak, en akoestiese pottes word onder die vloer geplaas om die ritmiese en empatiese voetstampery meer effektief te maak.
- Die verhoog het 'n brug-agtige loopgang vir in- en uitgange.
- Die *wakiza*, verhoog links van die hoofspeelarea, word gebruik vir die ses (of tien) koorlede wat baie van die storie se vertelling doen.
- Die *atoza*, teen die agterkant van die agterverhoogpilare, is vir die orkes (twee of drie dromspelers en 'n fluitspeler).
- Die brug sluit aan by die kleedkamers en word gebruik vir alle impromptu ingange.
- Die verhoog het altyd 'n geskilderde agterdoek van 'n denneboom.
- In die agterverhoog linkse hoek van die *atoza* is daar 'n tweede vloer wat die 'hurry door' genoem word en gebruik word deur minder belangrike karakters of die wat al dood is, verhooghelpers, die koor en musikante. Die 'hurry door' is net drie voet hoog.

Gee EEN punt per verhoog-eienskap bespreek.

In die geval van 'n skets, gee EEN punt vir elke eienskap wat duidelik geplaas is met 'n byskrif: **BYLAAG A.**

(12)

5.2 5.2.1

Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekst gestilleerde teater					
Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Evalueer					
Opdragswoord	Bespreek					
Verduideliking van die opdragswoord	Skryf in detail oor die onderwerp, neem in ag verskillende kwessies of idees of opinies wat daarmee verband hou.					
Kompleksiteit van die denkproses	Prosedurele					
Vlak van kompleksiteit/ probleemoplossing	Middelmatig					
Rubriektype	Uitgebreide gekonstruteerde reaksie					
Gewig van punte-toekenning	Laag	1–3	Middel	4–6	Hoog	7–8

Akteurs in Chinese teater word in die volgende VIER tipes ingedeel:

- Sheng (manlike rolle): Hulle wissel van jonk na oud en swak na kragtig. Hulle kan staatsmanne, student, verliefdes, krygsmannetjies en ander heroïese tipes wees. Daar is rolle wat akrobatiese toertjies en gevegte insluit, en die wat slegs dans en sing insluit.
- Tan (vroulike rolle): Hierdie word verdeel in 6 tipes: die getroue vrou en minares, kokette, krygsvrouens, jong ongetroude meisies en bese vrouens. Hierdie rolle is almal oorspronklik deur vroue gespeel.
- Ching ('geverfde gesig' rolle): Hierdie rolle is uitgeken deur uitspattige aangeverfde gesigsgrimering. Hulle sluit gode en ander bo-natuurlike wesens in, howelinge, krygers en bandiete. Hulle basiese karaktertrek is dat hulle pronk en bo-natuurlike krag wys. Hierdie rolle word in sub-kategorieë verdeel van goed of sleg of of die karakter gevegte of gimnastieke toere doen.
- Ch'ou (narrolle): Hierdie is die mees realistiese karakters. Hulle praat in alledaagse taal en is vry om grappe te maak en te improviseer. Hulle kan bediendes, besigheidsmanne, tronkbewaarders, 'matchmakers', slinkse skoonma's of soldate wees. Hulle moet goed wees in mimiek en akrobatiese toertjies.

Gee TWEE punte vir elke rol en sy beskrywing. Gee EEN punt as die kandidaat net die rol gee sonder 'n beskrywing. **BYLAAG C.**

(8)

5.2.2

Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekst, gestilleerde teater					
Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Evalueer					
Opdragswoord	Evalueer					
Verduideliking van die opdragswoord	Stel vas, beoordeel, oorweeg die belangrikheid, waarde, funksie, kondisie van iets deur versigtige beoordeling en studie ten einde te verstaan, interpreteer en te lei.					
Kompleksiteit van die denkproses	Metakognitief					
Vlak van kompleksiteit/ probleemoplossing	moeilik					
Rubriektype	Kortliks gekonstruteerde reaksie					
Gewig van punte-toekenning	Laag	1	Middel	2–3	Hoog	4

Kandidaat moet die vermoë wys om oor die karakters te kan reflekteer in die toneeltekst wat hulle bestudeer het deur die vaardighede te gebruik wat in die bogenoemde vraag uiteengesit is.

Gee TWEE punte vir elke karakter wat bespreek is.

(4)

5.3

Onderwerp	11.7: Gestileerde teater 11.8: Toneeltekst gestileerde teater					
Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Begrip/verstaan					
Opdragwoord	Verduidelik					
Verduideliking van die opdragwoord	Maak iets duidelik, maklik om te verstaan deur in meer detail te beskryf of meer feite of inligting te verskaf. Gee redes wat die aksie of insident regverdig of verskoon.					
Kompleksiteit van die denkproses	Konseptueel					
Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Moeilik					
Rubriektipe	Kortliks gestruktureerde reaksie					
Gewig van punte-toekenning	Laag	1–2	Middel	3–4	Hoog	5–6

Die volgende is 'n riglyn:

- Kabuki is tradisioneel Japanse gewilde drama met sing en dans opvoerings in 'n hoogs stileerde manier.
- 'n Kombinasie van musiek, dans, mimiek en skouspelagtige verhoog en kostuums.
- Tradisioneel, het 'n konstante interspel tussen die akteurs en die toeskouers in die Kabuki teater plaasgevind.
- Die akteurs het gereeld die toneelstuk onderbreek om dit toeskouers aan te spreek.
- Die toneelstuk het gereeld konflik ten toongestel wat geloofs idees as die transitory natuur van die wêreld, die belangrikheid van diens, sowel as meer moderne sentimente.

Kabuki dans is seker die bekendste eienskap van Kabuki. Die toneelspel kan so gestilleerd wees dat dit nie onderskeibaar van dans is nie.

(6)

5.4

Onderwerp	11.7: Gestileerde teater 11.8: Toneeltekst gestileerde teater					
Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Begrip/verstaan					
Opdragwoord	Verduidelik					
Verduideliking van die opdragwoord	Maak iets duidelik, maklik om te verstaan deur in meer detail te beskryf of meer feite of inligting te verskaf. Gee redes wat die aksie of insident regverdig of verskoon.					
Kompleksiteit van die denkproses	Konseptueel					
Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Moeilik					
Rubriektipe	Kortliks gestruktureerde reaksie					
Gewig van punte-toekenning	Laag	1–3	Middel	4–7	Hoog	8–10

Kandidate moet na beide die ooreenkomste EN die verskille verwys tussen Teater van die verre-Ooste en Suid-Afrikaanse teater. Oorweeg die gebruike (conventions) van al twee style en kyk of die kandidaat kennis en begrip daarvan demonstreer.

Gebruik die volgende rubriek om die kandidaat se antwoord te evalueer:
BYLAAG B.

(10)
[40]

OF

VRAAG 6: KONTEMPORÊRE AMERIKAANSE TEATER

6.1	Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekst gestilleerde teater					
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Onthou					
	Opdragwoord	Noem op					
	Verduideliking van die opdragwoord	Spesifiseer tyd en plek as iets wat begeer is, voorgestel is of besluit is op. Om te identifiseer, spesifiseer of by name te noem.					
	Kompleksiteit van die denkproses	Feitelik					
	Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Maklik					
	Rubriektype	Kort gekonstrueerde antwoord					
	Gewig van punte-toekenning	Laag	1	Middel	2-3	Hoog	4

Kandidate moet kennis van die Teater van Realisme en Teatrale Realisme (Theatrical realism) verhoog konvensies demonstreer en die vaardigheid hê om die een met die ander te kan vergelyk.

Oorweeg die volgende aanwysings:

- Teatrale realisme was 'n vorm van realisme wat poetise en irrasionele elemente gekombineer het ten einde die wêreld van die onderbewussyn uit te lig.
- Anders as teater van realisme, het Teatrale realisme meer fragmentariese en simboliese verhoogstelle voorgestaan.
- *Scrims* (gauze-agtige agterdoeke) en beligting is soms gebruik om van een toneel na 'n ander oor te gaan sonder om stelle rond te skuif.
- Beelde en simbole is duidelik in die visuele en klankelemente van die verhoogontwerp gebruik.
- Verhoogstelle het minder voor die hand liggend realisties geword, terwyl hul tog sekere voorstellende eienskappe behou het.

(4)

6.2	Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekst, gestilleerde teater					
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Toepassing					
	Opdragwoord	Stel voor					
	Verduideliking van die opdragwoord	Veroorsaak, argumenteer, demonstreer, wys dat iets bestaan of so is. Stel 'n oorweging voor. Noem 'n idee, moontlike plan, of aksie vir ander mense om te oorweeg. Gee 'n idee of gedagte.					
	Kompleksiteit van die denkproses	Konseptueel					
	Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Middelmatig tot moeilik					
	Rubriektype	Uitgebreide gekonstrueerde reaksie					
	Gewig van punte-toekenning	Laag	1–5	Middel	6–9	Hoog	10–12

Die volgende is ooreenkomste tussen Amerikaanse en Suid-Afrikaanse poetiese geskiedenis:

- Al twee lande word bewoon deur inheemse mense vir 'n lang tydperk voor hulle 'ontdek' word deur Europese ontdekkers.
- Christopher Columbus en Bartholomew Dias het onderskeidelik Amerika en Suid-Afrika ontdek.
- Europese settelaars het in altwee lande aangekom en aan die kus gebly.
- Settelaars het van godsdientige vervolging in hul lande van oorsprong ontsnap.
- Die settelaars was baie godsdienstig konserwatief.
- Die vooropgestelde reg van mense wat alreeds daar bly vir eeue is nie aanvaar nie.

- Amerika het die burgeroorlog gehad terwyl Suid-Afrika die oorlog teen apartheid gehad het.
- Al twee lande het teatertradisies uit Brittanje uit gebruik.
- Daar was 'n tyd waar daar 'n groot invloed van immigrante in al twee lande.
- Die ontdekking van goud in Kalifornië staan parallel met die ontdekking van goud in Johannesburg, al twee het tot populasiegroei gelei.

Kandidate moet punte kry vir SES feite wat goed bespreek is of EEN punt per feit wat genoem word.

Gebruik die rubriek om die kandidaat se antwoord te assesser: **BYLAAG A.** (12)

6.3	Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekst gestilleerde teater				
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Begrip/verstaan				
	Opdragwoord	Verduidelik				
	Verduideliking van die opdragwoord	Maak iets duidelik, maklik om te verstaan deur in meer detail te beskryf of meer feite of inligting te verskaf. Gee redes wat die aksie of incident regverdig of verskoon.				
	Kompleksiteit van die denkproses	Konsseptueel				
	Vlak van kompleksiteit/ probleemoplossing	Moeilik				
	Rubriektype	Kortliks gestruktureerde reaksie				
	Gewig van punte-toekenning	Laag	1–2	Middel	3–4	Hoog 5–6

Die volgende is 'n algemene aanvaarde definisie van die Amerikaanse Droom:

Die geloof dat enige iemand, afgesien van waar hulle gebore is of in watter klas hulle gebore is hulle wel hul eie weergawe van sukses kan behaal in 'n samelewing waar opwaartse mobiliteit vir almal 'n moontlikheid is. Die Amerikaanse droom word behaal deur opoffering, kanse vat en harde werk, nie per ongeluk nie. Beide gebore Amerikaners en Amerikaanse immigrante kan die Amerikaanse droom bereik. In kontras met ander politieke en ekonomiese sisteme, soos kommunistiese diktatorskappe, maak Amerika se vrye-handel sisteem dit moontlik dat alle individue nie net hul eie lewensnoodsaaklikhede kan bekom nie maar daar verby beweeg na self-aktualisering en persoonlike vervulling.

Kandidate moet die temas van die Amerikaanse Teater produksie wat hulle bestudeer het bespreek en met die Amerikaanse Droom in verband bring.

6

6.4	Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekst gestilleerde teater				
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Onthou				
	Opdragwoord	Noem op				
	Verduideliking van die opdragwoord	Spesifiseer tyd en plek as iets wat begeer is, voorgestel is of besluit is op. Om te identifiseer, spesifiseer of by name te noem.				
	Kompleksiteit van die denkproses	Feitelik				
	Vlak van kompleksiteit/ probleemoplossing	Maklik				
	Rubriektype	Kort gekonstrueerde antwoord				
	Gewig van punte-toekenning	Laag	1–2	Middel	3–4	Hoog 5–6

In die libretto kry mens heel moontlik die volgende te sien:

- Die libretto staan ook bekend as “the book”, en dit bevat die eintlike dialoog wat in die musiekblyspel gepraat word.
- Die einde van elke toneel projekteer die gehoor vorentoe, en gebruik dikwels ’n lied om dit te doen.
- Die eerste toneel eindig met ’n gebeurtenis wat die gehoor laat vrae vra en hul wil meer weet.
- Daar is ’n kombinasie van drama en komedie, wat die gehoor vermaak.
- Dialoog en lirieke is dikwels baie slim en gevat.
- Karakters kan stereotiep of een-dimensioneel wees.

Gee EEN punt per konvensie wat bespreek is.

(6)

6.5

Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekst, gestilleerde teater					
Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Skep					
Opdragswoord	Skep					
Verduideliking van die opdragswoord	Ontwikkel uit jou eie denke of verbeelding, as ’n kunswerk, ’n uitvinding of nuutskepping. Veroorsaak om iets te laat bestaan.					
Kompleksiteit van die denkproses	Metakognitief					
Vlak van kompleksiteit/ probleemoplossing	Moeilik					
Rubriek tipe	Kortliks gekonstrueerde antwoord					
Gewig van punte-toekenning	Laag	1–2	Middel	3–4	Hoog	5–6

Die volgende is algemene waarheid oor karakter in Teater Realisme. Oorweeg die volgende inligting met betrekking tot die toneelstuk wat jy bestudeer het.

Die Teater van Realisme ondersoek en praat van regte mense en elke dag situasies en hanteer gewone probleme. Skrywers van teater realisme smag om die lewe soos dit werklik met mense gebeur deur hul werk ten toon te stel. Hul bedoeling is om die mens se stryd en bekommernisse op ’n eenvoudige manier uit te lig.

’n Klem op gedrag en moeilike besluite.

Die teater van Realisme fokus op menslike gedrag – wat mense doen en waarom in die konteks van hul spesifieke situasie. Die teater van Realisme is ’n spel wat op gehou word en weerkaats terug na die gehoor om hulle te wys wat plaasvind op die verhoog ’n verteenwoordiging is van wat hulle (die gehoor) ondervind onderskeidelik in hul lewens.

Hierdie tipe teater – gegrond op die werklikheid van alledagsheid – wys die waarheid bestaan uit individue wanneer met die uitdagings en moeilikheid van die lewe gekonfronteer word.

’n Voorbeeld van so tipe teater is *A Doll’s House* deur die Norweegse toneelskrywer Henrik Ibsen. Die vroulike protagonis van die toneelstuk maak ’n moeilike besluit om aan die einde van die toneelstuk weg van haar familie te stap.

Gebruik diskussie en die toneelstuk wat jy bestudeer het.

(6)

6.6

Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekst, gestilleerde teater					
Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Skep					
Opdragswoord	Skep					
Verduideliking van die opdragswoord	Ontwikkel uit jou eie denke of verbeelding, as 'n kunswerk, 'n uitvinding of nuutskepping. Veroorsaak om iets te laat bestaan.					
Kompleksiteit van die denkproses	Metakognitief					
Vlak van kompleksiteit/ probleemoplossing	Moeilik					
Rubriek tipe	Kortliks gekonstrueerde antwoord					
Gewig van punte-toekenning	Laag	1-2	Middel	3-4	Hoog	5-6

Daar is kritiek oor die 'Method', veral oor die beperkings wat dit het op klassieke toneelstukke. Sommige van die punte van kritiek is die volgende:

- Gee nie vir akteurs 'n grondige stemtegniek nie.
- Raak selfbehep, waar die akteur meer fokus op sy eie verbeelding en ervaring eerder as die van die karakter
- Potensiaal om psigologies skade aan te rig
- Selfbeheptheid
- Onhoorbaar
- Word dikwels die "mumble, scratch and slouch" tegniek genoem.

Gee TWEE punte per potensiele gevaar verduidelik/bespreek.

(6)
[40]

OF

VRAAG 7: EKSPRESSIONISTIESE TEATER

7.1	Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekst, gestilleerde teater					
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Ontleding					
	Opdragswoord	Verduidelik					
	Verduideliking van die opdragswoord	Maak iets duidelik, maklik om te verstaan deur in meer detail te verduidelik of feite of informasie te verskaf. Gee 'n rede ten einde 'n aksie of gebeurtenis te regverdig of te verskoon.					
	Kompleksiteit van die denkproses	Konseptueel					
	Vlak van kompleksiteit/ probleemoplossing	Middelmatig					
	Rubriektype	Kort gekonstruktoreerde reaksie					
	Gewig van punte-toekenning	Laag	1	Middel	2–3	Hoog	4–5

Ekspressionisme was 'n term gebruik om 'n spesifieke benadering tot anti-realisme te beskryf. Waar impressionisme probeer het om die indruk van die wêreld om ons weer te gee, het die Ekspressioniste nie probeer om die realiteit weer te gee of voor te stel nie. Hul hoofdoel was om die subjektiewe emosies te wys en emosies teenoor gebeure en die omgewing om hulle. Hulle gebruik dikwels intense kleure, onsamehangende kwashale (in visuele kuns) en misvormde vorms.

Nasiener se diskresie. Gee punte vir 'n goedbespreekte beskrywing van Ekspressionisme as 'n filosofie.

(5)

7.2	Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekst, gestilleerde teater					
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Ontleding					
	Opdragswoord	Bespreek					
	Verduideliking van die opdragswoord	Skryf oor die onderwerp in detail, neem in ag of oorweeg verskillende kwessies of idees of opinies wat daarop betrekking het.					
	Kompleksiteit van die denkproses	Prosedurele					
	Vlak van kompleksiteit/ probleemoplossing	Moeilik					
	Rubriektype	Kortliks gekonstruktoreerde reaksie					
	Gewig van punte-toekenning	Laag	1	Middel	2–3	Hoog	4

Gebruik die volgende as 'n riglyn:

In drama, het die ekspressioniste gevoelens van ontevredenheid met gesag en materialisme, wat met die oorlog geassosieer word, vasgevang. Die doel van ekspressionistiese skrywers was om die innerlike gevoelens en ervarings van karakters uit te druk in plaas van die uiterlike realiteite waarin hulle bestaan. Hulle het hoofsaaklik op die lewe van die siel van die hoofkarakter gefokus. Die normale orde van gebeure en die eenheid van tyd, plek ruimte en aksie is omvergewerp ten einde 'n verhewe effek te skep.

Kandidate moet geassesseer word volgens hulle begrip van die filosofie van Ekspressionisme (soos in VRAAG 7.1 uitgedruk) en volgens holistiese verwysing na die temas en inhoud van die gekose toneeltekst wat in die klas bestudeer is.

(4)

7.3	Onderwerp	10.8: Teks interpretasie 11.7: Gestileerde teater 11.8: Toneelteks, gestileerde teater					
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Evalueer					
	Opdragwoord	Bespreek					
	Verduideliking van die opdragwoord	Skryf oor die onderwerp in detail, neem in ag of oorweeg verskillende kwessies of idees of opinies wat daarop betrekking het.					
	Kompleksiteit van die denkproses	Prosedurele					
	Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Moeilik					
	Rubriektype	Kortliks gekonstrueerde reaksie					
	Gewig van punte-toekenning	Laag	1–5	Middel	6–9	Hoog	10–12

- Die struktuur van ekspressionistiese werke word gesien as hoogs-episodies, met die hoofokus geplaas op die hoogpunte van die handeling/aksie.
- Oordrywing en verwrongheid word eerder gebruik as wat gesien kan word as feitlik en eg.
- Idees en gevoelens word uitgelig.
- Oorsaak en gevolg, soos gebruik in Realisme, word ignoreer, en die impak van van spesifieke en kritiese momente word belangrik.
- Momente en tonele word gestroop van enige geselsersigheid en eksposisie.
- Daar is geen georganiseerde, logiese en versigtig beplande struktuur nie (soos in Realisme nie).
- 'n Fragmentariese reeks tonele ontbloot die chaotiese karakter van die innerlike realiteit van die hoofkarakter.
- Die gebeure word gewys deur die oë van die protagonist (wie se siening dikwels die klem verskuif en dramatiese indrukke skep).
- Protagonis probeer nie voorgee om objektief te wees nie.
- Waarheid is 'n interne visie, daarom word die uiterlike voorkoms van dinge verwronge.
- Vorms kan oordryf of verander word, kleur kan abnormal wees, beweging kan meganies wees, spraak kan tot kort frases of enkel woorde verkort word.
- Kleur en beligting kan gemanipuleer word om die innerlike gevoelens van die karakters te weerspieël

Kandidate moet geassesseer word volgens hulle vaardigheid om te kan reflekteer op, en te verduidelik die toneelstruktuur, volgens die temas en inhoud van die bestudeerde toneelteks.

Gebruik die volgende rubriek om die kandidaat se reaksie te assesseer:

BYLAAG A

(12)

7.4	7.4.1	Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneelteks, gestilleerde teater					
		Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Evaluering					
		Opdragwoord	Evalueer					
		Verduideliking van die opdragwoord	Stel vas, beoordeel, oorweeg die belangrikheid, waarde, funksie, kondisie van iets deur versigtige beoordeling en studie ten einde te verstaan, interpreter en te lei.					
		Kompleksiteit van die denkproses	Metakognitief					
		Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Moeilik					
		Rubriektype	Kortliks gekonstrueerde reaksie					
		Gewig van punte-toekenning	Laag	1	Middel	2–3	Hoog	4

In ekspressionisme is die hoofkarakter dikwels die enigste komplekse en veelsydige karakter. Al die handeling word uit hierdie karakter se oogpunt gesien. Die karakter openbaar dikwels sy/haar ware denke deur 'n aleenspraak of solo toespraak. In sommige gevalle, word die stem van die protagonist die van die skrywer.

Kandidate se reaksie moet spreek uit die teks wat bestudeer is. (4)

7.4.2	Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekse gestilleerde teater					
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Stel voor					
	Opdragwoord	Verduidelik, beskryf					
	Verduideliking van die opdragwoord	Maak iets duidelik, maklik verstaanbaar deur meer in detail te beskryf of meer feite en inligting te ontbloot. Gee 'n rede om 'n aksie of gebeurtenis te regverdig of te verskoon. Om weer te gee, te vertel, te beskryf, 'n detailed weergawe te gee van iets.					
	Kompleksiteit van die denkproses	Konseptueel					
	Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Middelmatig					
	Rubriektype	Kortliks gekonstrueerde reaksie					
	Gewig van punte-toekenning	Laag	1–2	Middel	3–4	Hoog	5–6

Ander karakters is dikwels:

- Nie psigologies kompleks nie
- Simbolies hanteer
- Nie gesien as karakters met baie vryheid nie
- Deel die bewussyn van die 'dromer'
- Gebruik om te deel, te verdubbel, te vermeerder, te verdwyn, te verskyn en duidelik te maak.

Gee TWEE punte per karakterisering verduidelik en aan 'n karakter uit die toneeltekse gekoppel.

Slegs EEN punt per karakterisering genoem. (6)

7.5	Onderwerp	11.7: Gestilleerde teater 11.8: Toneeltekse, gestilleerde teater					
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Evalueer					
	Opdragwoord	Bespreek					
	Verduideliking van die opdragwoord	Skryf oor die onderwerp in detail, neem in ag of oorweeg verskillende kwessies of idees of opinies wat daarop betrekking het.					
	Kompleksiteit van die denkproses	Proseduraal					
	Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Moeilik					
	Rubriektype	Kortliks gekonstrueerde reaksie					
	Gewig van punte-toekenning	Laag	1–3	Middel	4–6	Hoog	7–9

Nasiener se eie diskresie.

Karakterisering vna protagonist en 'ander' akteurs moet duidelik aanpas by die gebruike van Ekspressionistiese Teater soos genoem in VRAAG 7.4.1 en VRAAG 7.4.2 hierbo.

(9)
[40]

AFDELING D: TEATERGESKIEDENIS, PRAKTIESE KONSEPTE, INHOUD EN VAARDIGHEDE

VRAAG 8: TEATERGESKIEDENIS, PRAKTIESE KONSEPTE, INHOUD EN VAARDIGHEDE

8.1	Onderwerp	10.4: Toneelstudie 10.7: Nie-verbale kommunikasie 11.6: Fisieke teater 11.9: Regisseur/ontwerper in teater of film 11.10: Gestroopte Teater 11.11: Voorbereiding vir optrede					
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Skep					
	Opdragswoord	Skep					
	Veduideliking van die opdragswoord	Ontwikkel uit jou eie denke of verbeelding, as 'n kunswerk, 'n uitvindsel of iets nuuts. Veroorsaak om te bestaan.					
	Kompleksiteit van die denkproses	Metakognitief					
	Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Moeilik					
	Rubriek tipe	Uitgebreide gekonstruksioneerde reaksie					
	Gewig van punte-toekenning	Laag	1–3	Middel	4–7	Hoog	8–10

'n Produksiespan is 'n groep tegniese personeellede wat 'n toneelstuk op die planke bring. In algemene terme, die individue verantwoordelik vir die verskillende aspekte van die vervaardiging van 'n spesifieke produk, ongeag van waar hul ekspertise verlang word of vir hoe lank hulle by die projek betrokke is. Die produksiespan sluit nie net die tegniese span in nie, maar ook die vervaardiger, ontwerpers en teaterregisseur.

'n Paar voorbeelde is:

- Regisseur
- Verhoogbestuurder
- Kostuumontwerper
- Stelontwerper
- Beligtingsontwerper
- Rekwisiete-bestuurder
- Teaterbestuurder
- Kaartjiebestuurder
- Foyer (Front of house)

Gee TWEE punte vir elke rol wat beskryf word.
EEN punt vir elke rol wat genoem word.

Gebruik die volgende rubriek om die kandidaat se antwoord te assesser:
BYLAAG B.

(10)

8.2 8.2.1

Onderwerp	10.4: Toneelstudie 10.7: Nie-verbale kommunikasie 11.6: Fisieke teater 11.9: Regisseur/ontwerper in teater of film 11.10: Gestroopte Teater 11.11: Voorbereiding vir optrede					
Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Skep					
Opdragwoord	Skep					
Veduideliking van die opdragwoord	Ontwikkel uit jou eie denke of verbeelding, as 'n kunswerk, 'n uitvindsel of iets nuuts. Veroorsaak om te bestaan.					
Kompleksiteit van die denkproses	Metakognitief					
Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Moeilik					
Rubriektype	Verkorte gekonstruteerde reaksie					
Gewig van punte-toekenning	Laag	1–2	Middel	3–4	Hoog	5–6

Kandidaat se eie reaksie.

Alhoewel, hou in gedagte die basiese beginsels van fisieke teater as 'n optreevorm.

Gee TWEE punte vir elke kwaliteit genoem en bespreek.
EEN punt vir elke kwaliteit genoem.

(6)

8.2.2

Onderwerp	11.6: Fisieke teater 11.9: Regisseur/ontwerper in teater of film 11.10: Gestroopte Teater					
Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Skeppend					
Opdragwoord	Skep					
Veduideliking van die opdragwoord	Ontwikkel uit jou eie denke of verbeelding, as 'n kunswerk, 'n uitvindsel of iets nuuts. Veroorsaak om te bestaan.					
Kompleksiteit van die denkproses	Metakognitief					
Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Moeilik					
Rubriektype	Kortlikse gekonstruteerde reaksie					
Gewig van punte-toekenning	Laag	1	Middel	2–3	Hoog	4

Nasieners gebruik eie diskresie en kandidaat se eie reaksie.

Oorweeg kandidaat se vaardigheid om die intrige/plot te kan integreer met fisieke teater.

(4)

8.3

Onderwerp	11.3: Stem en lyf					
Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Evalueer					
Opdragwoord	Bespreek					
Veduideliking van die opdragwoord	Skryf oor die onderwerp in detail, hou in gedagte of oorweeg verskillende kwessies of idees of opinies wat daarmee verband hou.					
Kompleksiteit van die denkproses	Prosedurele					
Vlak van kompleksiteit/probleemoplossing	Moeilik					
Rubriektype	Kortliks gekonstruteerde reaksie					
Gewig van punte-toekenning	Laag	1	Middel	2–3	Hoog	4

Kandidaat se eie reaksie.

Kandidate moet kennis wys van beide stem en fisiese karakterisering, en hoe om dit holisties te inkorporeer, binne 'n optrede.

(4)

8.4	Onderwerp	12.5: SA Teater (1960–1994)				
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Begrip/verstaan				
	Opdragswoord	Beskryf				
	Veduideliking van die opdragswoord	Om weer te gee, vertel, oorvertel, beskryf uit te druk, 'n gedetailleerde weergawe van ...				
	Kompleksiteit van die denkproses	Konsepsueel				
	Vlak van kompleksiteit/ probleemoplossing	Maklik				
	Rubriektype	Kortliks gekonstruktuerde reaksie				
	Gewig van punte-toekenning	Laag	0	Middel	1	Hoog 2

Gee TWEE punte vir 'n gepaste stemoefening beskryf.

1. Staan met jou voete plat op die vloer en jou skouer na agter en ontspan. Verbeel jou daar is 'n draad wat by jou kop uitkom wat jou regop hou.

Plaas jou hande op jou maag. Oefen deur asem vanaf jou diafragma te haal. Verbeel jou, jou longe en diafragma word met lug gevul soos 'n ballon. Voel hoe jou maag vergroot en saamtrek soos jy in en uit asem. Maak seker jy trek nie jou skouers op tot teen jou ore nie of smag vir asem nie. Beheer jou inaseming.

Asem in vir 'n telling van vier, en asem dan uit deur jou tande met 'n 'ssssss' klank vir 'n telling van vier. Wanneer jy by vier kom, stop die uitaseming. Jy het seker baie lug oor, maar die oefening gaan meer uitdagend word.

Haal asem in vir 'n telling van vier, en herhaal die uitaseeming vir 'n telling van agt. Herhaal die uitasemingoefening vir langer tellings (tien, twaalf, veertien). Hoe smeer jy hierdie beoefen, hoe langer sal jy die klank kan behou.

Die rede om die uitaseming skerp te eindig is om op 'n presiese telling te eindig. Die is bruikbaar vir sangers, omdat hulle gereeld 'n noot moet sny op presies dieselde tyd as die res van die groep, vir 'n skoon klank.

Variasie:

Verander die klank. 'Ssssss' is maklik om mee te begin, maar daag jouself uit en gebruik verskillende klanke soos "ah", "yeah", "no", "mmm" en "why". Jy kan ook jou ensemble lede verander om toon te pas, of om in harmonie uit te asem.

2. Probeer om jou duim op jou maagbodem te plaas en laat die res van jou hande rus op die heel onderste deel van jou maag, regbo die skaambeene. Hierdie baie lae deel van jou maag is waar jy wil voel jou diep asemhaling vandaan kom. Met jou hande in hierdie posisie, ontspan net en haal asem. Moet nie enige iets spesiaal probeer nie, moenie probeer op diep asem te haal nie, haal net normaal asem en let op wat met jou maag gebeur. Meeste mense voel dat hulle maag styg en val effens soos hulle asem haal.

Dit styg en vergroot wanneer jy inasem, en verlaag en trek saam wanneer jy uitasem, hierdie beweging is klein – miskien slegs 'n duim of twee. Nadat jy dit suksesvol gevoel het, probeer 'n paar ontspannende diep asemhalings en kyk of jy nie jou maag kan sien jou maag 'n bietjie hoër styg en laer saamtrek nie. Dit moet presies dieselfde beweging wees, slegs 'n bietjie groter.

3. Vir 'n oefening, staan met jou hande in dieselfde posisie as jou naeltjie en maag. Laat toe dat 'n inaseming jou opvul, en stoot dan klein asembewegings uit terwyl jy die 'sh' klank maak. Dit sal so klink: asem stadig in en ontspan, dan asem uit "sh", "sh", "sh", "sh", "sh", "sh", "sh", totdat die lug verklaar raak. Die "sh" klank moet kort en geforseerd klink. Asem in en herhaal. Jy behoort omtrent 16–20 "sh" klanke te doen voordat jy uit asem raak, of jy kan tot op daardie nommers en verby werk. Gesoute sangers kan gewoonlik 30–40 "sh" klanke maak voordat hulle lug klaar raak.

Die doel van hierdie oefening is om te wys dat jy inderdaat in beheer van jou spier wat asemhaling beheer kan wees en hoe magtig hierdie spiere kan wees as hulle beoefen word.

4. Soos enige oefening, probeer die lip-buzz of gerolde R-klank, en sien vir hoe lank jy dit kan volhou. Hierdie is uitstekende klanke vir die gebruik van tegniek omdat die 'buzzing lips' of tong sal slegs gebeur wanneer jy 'n klein hoeveelheid, aanhoudende stroom van lug uitlaat om dit te ondersteun. As jy 'n groot klomp lug op eenslag uitlaat, sal die "buzz" ontplof en plat val, as jy te min lug uitlaat sal die "buzz" net stop. Plaas jou hande in die abdominale posisie, haal diep asem, en "buzz" dan vir solank as wat jy kan. Om mee te begin, behoort so 10 sekondes vol te hou. Gesoute opvoerders kan sowat 30 of meer sekondes doen voordat hulle weer in hoef te asem.

Terwyl jy hierdie oefening doen, moenie vergeet om jou hande in posisie te hou en jou voel jou maagspiere werk soos hulle stadig die lug uitstoot. Dit sal soos 'n stadige brand voel, en na die einde sal jy regtig jou spiere voel saamtrek om daai laaste asem uit te kry.

Die bostaande is sleg voorbeelde van asemhalingsoefeninge, daar is baie ander oefeninge wat gebruik kan word. Leerders mag die oefening wat hulle in die praktieseklas gebruik het noem.

(2)

8.5	Onderwerp	11.1: Realisme en Stanislavski 11.3: Stem en liggaam					
	Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Onthou					
	Opdragswoord	Identifiseer, Noem op					
	Veduideliking van die opdragswoord	Herken 'n probleem, feit ens en wys wat dit is en dat dit bestaan. Om te bewys wie en wat iemand of iets is.					
	Kompleksiteit van die denkproses	Feitelik					
	Vlak van kompleksiteit/ probleemoplossing	Middelmatig					
	Rubriek tipe	Kortliks gekonstrueerde reaksie					
	Gewig van punte-toekenning	Laag	1	Middel	2–3	Hoog	4

Verbeelding:

Die hoofdoel is om in die karakters te glo wat jy speel ten einde die gevoel van werklikheid aan die gehoor oor te dra. Jy moet 'n ongeinhibeerde beeld van jou karakter hê en wie hy/sy is. Dit kan slegs gebeur deur deeglike kennis van wie jou karakter is.

Ensemble:

Verwys na 'n groep spelers wat werk aan 'n individuele program. Ensemble verwys na die vermoë van individuele akteurs om saam te werk en 'n holistiese en gesamentlik afhangend van mekaar produksie te skep.

Kandidate moet wys dat hulle verbeelding en ensemble kan koppel aan Stanislavski en volgens eie diskresie.

Gee TWEE punte per belangrikheid wat bespreek is. (4)

8.6

Onderwerp	11.6: Fisieke teater 11.9: Regisseur/ontwerper in teater of film 11.10: Gestroopte Teater					
Kognitiewe vlak moeilikheidsgraad	Skep					
Opdragswoord	Skep					
Veduideliking van die opdragswoord	Ontwikkel uit jou eie denke of verbeelding, as 'n kunswerk, 'n uitvindsel of iets nuuts. Veroorsaak om te bestaan.					
Kompleksiteit van die denkproses	Metakognitief					
Vlak van kompleksiteit/ probleemoplossing	Moeilik					
Rubriektype	Uitgebreide gekonstrueerde reaksie					
Gewig van punte-toekenning	Laag	1–3	Middel	4–7	Hoog	8–10

Kandidaat moet volgens hierdie vraag demonstreer dat hy/sy kennis het van persoonlike groei in drama; beide persoonlik en tegnies.

Gebruik die volgende rubriek om die kandidaat se reaksie te assesser.

BYLAAG B.

(10)

TOTAAL AFDELING D: 40
GROOTOTAAL: 150

BYLAAG A (12 PUNTE)

KATEGORIE	PUNTE	BESKRYWER
Uitstaande Metakognitiewe Kennis Evalueer	11–12	<ul style="list-style-type: none"> Denkproses: Assesseer feitelike, konseptuele, proses en metakognitiewe kennis in die vraag, bron en inhoud en integreer die vereistes van die vraag. Haal aan op uiteenlopende, interpretatiewe, kreatiewe en interessante wyses. Assesseer voorbeelde in die toneeltekste, die teaterperiode en ander bronne binne 'n beduidende reeks van gepaste gekose teaterle, praktiese en estetiese inhoud. Stel 'n argument saam op 'n interessante patroon wat dui op 'n reaksie van kritiese en analitiese denke. Kognitiewe vlak: demonstreer die vaardigheid om te kan oordeel, kritiseer, aanbeveel, rapporteer, evalueer, voorspel, uitdink, en voor te stel.
Baie Goed Prosedurale Kennis Analiseer	9–10	<ul style="list-style-type: none"> Denkproses: Analiseer, sien en verken feitelike, konseptuele en prosedurale kennis in die vraag, bron en inhoud en integreer die vereistes van die vraag. Analiseer/dissekter voorbeelde in die toneelstuk, die teaterperiode en ander addisionele bronne binne 'n breë reeks van gepaste gekose teoretiese, praktiese en estetiese inhoud. Stel 'n argument saam wat dui op 'n kritiese en analitiese denke. Kognitiewe vlak: demonstreer die vermoë om te kan analiseer, suggereer, konsepte te dekonstrueer, onderling te verbind, toeskryf, ontdek.
Gemiddeld Prosedurale Kennis Toepassing	7–8	<ul style="list-style-type: none"> Denkproses: Analiseer, en herken feitelike, konseptuele en prosedurale kennis in die vraag, bron en inhoud en integreer die vereistes van die vraag. Haal aan deur te onderskei en te interpreteer Integreer voorbeelde uit die toneelstuk teks, die teaterperiode en ander addisionele bronne binne 'n breë reeks van gepaste gekose teoretiese, praktiese en estetiese inhoud. Stel 'n argument wat dui op analitiese denke. Kognitiewe vlak: demonstreer die vermoë om te kan interpreteer, onderling te verbind, as voorbeeld te hou, klassifiseer, opsom, vergelyk en te kan verduidelik.
Elementary Factual knowledge Apply	5–6	<ul style="list-style-type: none"> Denkproses: Verduidelik, interpreteer en herfaser feitelike kennis in die vraag en bron en integreer die vereistes van die vraag. Haal onderskeidend aan. Interpreteer voorbeelde uit die toneeltekste, die teaterperiode en ander addisionele bronne binne 'n algemene reeks van voorspelbare teoretiese, praktiese en estetiese inhoud. Stel 'n argument wat dui op analitiese denke. Kognitiewe vlak: demonstreer die vermoë om te kan interpreteer, af te lei, as voorbeeld te hou, opsom, vergelyk en te kan verduidelik
Behaal Feitelike kennis Onthou	3–4	<ul style="list-style-type: none"> Denkproses: Verduidelik en pas onlogiese en onrelevante kennis uit die geheue en integreer die vereistes van die vraag. Haal aan op ongekompliseerde/logiese en fundamentele manier Selekteer voorbeelde uit die toneeltekste, die teaterperiode en ander addisionele bronne binne 'n nou reeks van teoretiese, praktiese en estetiese inhoud. Skryf 'n verduideliking binne 'n reeks van voorspelbare denkprosesse. Demonstreer 'n elementêre vermoë om probleemoplossing toe te pas te identifiseer, te lys, identifiseer en definieer
Nie behaal nie Feitelike Kennis Onthou	0–2	<ul style="list-style-type: none"> Demonstreer geen begrip van die vraag of bron, kan nie 'n opstel skryf nie, gee geen voorbeelde van die teks of die teaterperiode nie. OF Gee 'n paar feite wat nie betrekking op die vraag het nie OF Onvermoë om te identifiseer, te lys, te identifiseer, definieer OF Gee slegs gememoriseerde informasie wat nie die vraag antwoord nie.

BYLAAG B (10 PUNTE)

KATEGORIE	PUNTE	BESKRYWER
Uitstaande Metakognitiewe Kennis Evalueer	9-10	<ul style="list-style-type: none"> Denkproses: Assesseer feitelike, konseptuele, proses en metakognitiewe kennis in die vraag, bron en inhoud en integreer die vereistes van die vraag. Haal aan op uiteenlopende, interpretatiewe, kreatiewe en interessante wyses. Assesseer voorbeelde in die toneeltekste, die teaterperiode en ander bronne binne 'n beduidende reeks van gepaste gekose teaterle, praktiese en estetiese inhoud. Stel 'n argument saam op 'n interessante patroon wat dui op 'n reaksie van kritiese en analitiese denke. Kognitiewe vlak: demonstreer die vaardigheid om te kan oordeel, kritiseer, aanbeveel, rapporteer, evalueer, voorspel, uitdink, en voor te stel.
Baie Goed Prosedurale Kennis Analiseer	7-8	<ul style="list-style-type: none"> Denkproses: Analiseer, sien en verken feitelike, konseptuele en prosedurale kennis in die vraag, bron en inhoud en integreer die vereistes van die vraag. Analiseer/dissekteer voorbeelde in die toneelstuk, die teaterperiode en ander addisionele bronne binne 'n breë reeks van gepaste gekose teoretiese, praktiese en estetiese inhoud. Stel 'n argument saam wat dui op 'n kritiese en analitiese denke. Kognitiewe vlak: demonstreer die vermoë om te kan analiseer, suggereer, konsepte te dekonstrueer, onderling te verbind, toeskryf, ontdek.
Gemiddeld Prosedurale Kennis Toepassing	5-6	<ul style="list-style-type: none"> Denkproses: Analiseer, en herken feitelike, konseptuele en prosedurale kennis in die vraag, bron en inhoud en integreer die vereistes van die vraag. Haal aan deur te onderskei en te interpreteer Integreer voorbeelde uit die toneelstuk tekste, die teaterperiode en ander addisionele bronne binne 'n breë reeks van gepaste gekose teoretiese, praktiese en estetiese inhoud. Stel 'n argument wat dui op analitiese denke. Kognitiewe vlak: demonstreer die vermoë om te kan interpreteer, onderling te verbind, as voorbeeld te hou, klassifiseer, opsom, vergelyk en te kan verduidelik.
Elementer Konseptuele kennis Verstaan	3-4	<ul style="list-style-type: none"> Denkproses: Verduidelik, interpreteer en herfasseer feitelike kennis in die vraag en bron en integreer die vereistes van die vraag. Haal onderskeidend aan. Interpreteer voorbeelde uit die toneeltekste, die teaterperiode en ander addisionele bronne binne 'n algemene reeks van voorspelbare teoretiese, praktiese en estetiese inhoud. Stel 'n argument wat dui op analitiese denke. Kognitiewe vlak: demonstreer die vermoë om te kan interpreteer, af te lei, as voorbeeld te hou, opsom, vergelyk en te kan verduidelik
Behaal Feitelike kennis Onthou	1-2	<ul style="list-style-type: none"> Denkproses: Verduidelik en pas onlogiese en onrelevante kennis uit die geheue en integreer die vereistes van die vraag. Haal aan op ongekompliseerde/logiese en fundamentele manier Selekteer voorbeelde uit die toneeltekste, die teaterperiode en ander addisionele bronne binne 'n nou reeks van teoretiese, praktiese en estetiese inhoud. Skryf 'n verduideliking binne 'n reeks van voorspelbare denkprosesse. Demonstreer 'n elementêre vermoë om probleemoplossing toe te pas te identifiseer, te lys, identifiseer en definieer
Nie behaal nie Feitelike Kennis Onthou	0	<ul style="list-style-type: none"> Demonstreer geen begrip van die vraag of bron, kan nie 'n opstel skryf nie, gee geen voorbeelde van die tekste of die teaterperiode nie. OF Gee 'n paar feite wat nie betrekking op die vraag het nie OF Onvermoë om te identifiseer, te lys, te identifiseer, definieer OF Gee slegs gememoriseerde informasie wat nie die vraag antwoord nie.

BYLAAG C (8 PUNTE)

KATEGORIE	PUNTE	BESKRYWER
Uitstaande Metakognitiewe Kennis Evalueer	8	<ul style="list-style-type: none"> Denkproses: Assesseer feitelike, konseptuele, proses en metakognitiewe kennis in die vraag, bron en inhoud en integreer die vereistes van die vraag. Haal aan op uiteenlopende, interpretatiewe, kreatiewe en interessante wyses. Assesseer voorbeelde in die toneeltekste, die teaterperiode en ander bronne binne 'n beduidende reeks van gepaste gekose teaterle, praktiese en estetiese inhoud. Stel 'n argument saam op 'n interessante patroon wat dui op 'n reaksie van kritiese en analitiese denke. Kognitiewe vlak: demonstreer die vaardigheid om te kan oordeel, kritiseer, aanbeveel, rapporteer, evalueer, voorspel, uitdink, en voor te stel.
Baie Goed Prosedurale Kennis Analiseer	6-7	<ul style="list-style-type: none"> Denkproses: Analiseer, sien en verken feitelike, konseptuele en prosedurale kennis in die vraag, bron en inhoud en integreer die vereistes van die vraag. Analiseer/dissekteer voorbeelde in die toneelstuk, die teaterperiode en ander addisionele bronne binne 'n breë reeks van gepaste gekose teoretiese, praktiese en estetiese inhoud. Stel 'n argument saam wat dui op 'n kritiese en analitiese denke. Kognitiewe vlak: demonstreer die vermoë om te kan analiseer, suggereer, konsepte te dekonstrueer, onderling te verbind, toeskryf, ontdek.
Gemiddeld Prosedurale Kennis Toepassing	5-6	<ul style="list-style-type: none"> Denkproses: Analiseer, en herken feitelike, konseptuele en prosedurale kennis in die vraag, bron en inhoud en integreer die vereistes van die vraag. Haal aan deur te onderskei en te interpreteer. Integreer voorbeelde uit die toneelstuk tekste, die teaterperiode en ander addisionele bronne binne 'n breë reeks van gepaste gekose teoretiese, praktiese en estetiese inhoud. Stel 'n argument wat dui op analitiese denke. Kognitiewe vlak: demonstreer die vermoë om te kan interpreteer, onderling te verbind, as voorbeeld te hou, klassifiseer, opsom, vergelyk en te kan verduidelik.
Elementer Konseptuele kennis Verstaan	3-4	<ul style="list-style-type: none"> Denkproses: Verduidelik, interpreteer en herfraseer feitelike kennis in die vraag en bron en integreer die vereistes van die vraag. Haal onderskeidend aan. Interpreteer voorbeelde uit die toneeltekste, die teaterperiode en ander addisionele bronne binne 'n algemene reeks van voorspelbare teoretiese, praktiese en estetiese inhoud. Stel 'n argument wat dui op analitiese denke. Kognitiewe vlak: demonstreer die vermoë om te kan interpreteer, af te lei, as voorbeeld te hou, opsom, vergelyk en te kan verduidelik.
Behaal Feitelike kennis Onthou	1-2	<ul style="list-style-type: none"> Denkproses: Verduidelik en pas onlogiese en onrelevante kennis uit die geheue en integreer die vereistes van die vraag. Haal aan op ongekompliseerde/logiese en fundamentele manier. Selekteer voorbeelde uit die toneeltekste, die teaterperiode en ander addisionele bronne binne 'n nou reeks van teoretiese, praktiese en estetiese inhoud. Skryf 'n verduideliking binne 'n reeks van voorspelbare denkprosesse. Demonstreer 'n elementêre vermoë om probleemoplossing toe te pas te identifiseer, te lys, identifiseer en definieer.
Nie behaal nie Feitelike Kennis Onthou	0	<ul style="list-style-type: none"> Demonstreer geen begrip van die vraag of bron, kan nie 'n opstel skryf nie, gee geen voorbeelde van die tekste of die teaterperiode nie. OF Gee 'n paar feite wat nie betrekking op die vraag het nie OF Onvermoë om te identifiseer, te lys, te identifiseer, definieer OF Gee slegs gememoriseerde inligting wat nie die vraag antwoord nie.